

Seksuologie en het internet

Jacques van Lankveld

Universiteit Maastricht

Het thema van dit redactioneel geeft mij om te beginnen de kans om uw aandacht te vestigen op de plek die het Tijdschrift voor Seksuologie inneemt op het internet. Het internetadres (URL) van TvS is het kraakheldere, maar ook veel letters omvattende www.tijdschriftvoorseksuologie.nl. U vindt er informatie over het tijdschrift zelf, over de redactiesamenstelling, de manier waarop u zich kunt abonneren of losse oude nummers kunt bestellen. Een belangrijke service is het archief. Van alle artikelen die meer dan een jaar geleden zijn verschenen kun u de volledige tekst downloaden in de vorm van een PDF-bestand, van oudere nummers nog in de vorm van een HTML-bestand (zoals een internetpagina er uit ziet). Een nieuwe service zijn de 'links'. Met een muisklik linkt u door naar de homepage van een aantal wetenschappelijke organisaties binnen de Nederlandse, Vlaamse en Europese seksuologie: handig!

Internet wordt, zo blijkt nogal eens, het allermeeest gebruikt om naar seks te zoeken. Een aantal weken geleden heb ik geprobeerd wat cijfermatige gegevens te vinden over internet en seks. Misschien ben ik alweer ingehaald door de feiten, maar volgens systemen die bijhouden welke zoekwoorden het vaakst gebruik worden hebben zo'n 20 tot 25% van alle zoekacties seks in een of andere vorm als doel. En van al het geld dat via internet omgezet wordt zou meer dan de helft te maken hebben met betaalseks. In 2003 werd geschat dat de seksbusiness op internet een miljard dollar waard zou zijn. Hoe groot zou dat bedrag begin 2007 zijn geworden?

Velen van ons gebruiken het internet dus voor consumptieseks. Maar ook antwoorden op vragen over seks en hulp bij seksuele problemen worden in veel gevallen als eerste op het Internet gezocht. Het is dichtbij, snel, goedkoop, en vooral heel privé. Althans dat idee hebben we, terecht of onterecht. De informatie die je over seks kunt vinden op niet-commerciële sites varieert van heel technisch-biologisch tot heel beleavingsgericht. Wikipedia, een veelgebruikte Internet-encyclopedie, geeft je de biochemische samenstelling van testosteron en oestrogeen, legt je gedetailleerd uit wat hypogonadisme is, maar heeft ook paginalange informatie over de romantische liefde vanuit de perspectieven van hechting, religie, cultuur, wetenschap, en zelfs de biochemie.

Misschien vindt u dit het eeuwige gezeur van de onderzoeker, maar de sterke kant van internet is tegelijkertijd het probleem: de gemakkelijke toegankelijkheid. Net zoals de internetgebruiker na het intikken van enkele zoektermen in een zoekmachine moeiteloos een groot aantal mogelijkheden aangeboden krijgt, heeft ook elke aanbieder op internet het gemakkelijk. Er is geen beperking en geen controle op kwaliteit. Ook over een onderwerp als seksualiteit kan rijp en groen zijn zegje doen. Het is aan de gebruiker om te beoordelen of de informatie 'uit betrouwbare bron' komt, of rechtstreeks uit een dikke duim is gezogen en, voorzien van een kek grafisch jasje, de aandacht trekt.

Zo suggereert de website van de BBC dat knoflook eten een probaat middel kan zijn tegen erectiestoornis (<http://www.bbc.co.uk/sn/humanbody/truthaboutfood/healthy/erectiledysfunction.shtml>). Als je vervolgens in Google zoekt met 'BBC garlic erectile dysfunction' vind je in 0,15 seconden 44500 hits, allemaal sites dus die op een of andere manier iets met dat BBC-verhaal doen. Dat is geen geringe manier om goed wetenschappelijk onderzoek aan de klant te brengen. Menig gerenommeerd onderzoeker zou op die manier zijn

noeste werk goede bekendheid kunnen geven. Maar waar draait het BBC-knoflook-verhaal nu om? Ze zijn daar zelf heel duidelijk over. Acht vrijwilligers met erectiele disfunctie aten drie maanden lang vier teen-tjes knoflook per dag. Zes daarvan vertelden daarna dat ze beter presteerden, en twee mannen spraken van een ‘outstanding performance’. Daarop is het hele verhaal gebaseerd, niks controlegroep, niks random toewijzing aan knoflook en neplook, niks ‘blinde’ proefpersonen en onderzoekers, niks gevalideerde meetinstrumenten. Het is mogelijk dus niet meer dan een geurig/riekend zeepbelletje. Maar op het internet kan het uitgroeien tot een hype die de knoflooktelers geen windeieren legt. Het zij hen gegund.

Het internet heeft niettemin hele mooie nieuwe mogelijkheden voor seksuologisch onderzoek, bijvoorbeeld naar het seksuele gedrag van internettende mannen en vrouwen. Hoe verloopt het ‘daten’? Waar zijn ze naar op zoek? Hoe verlopen beslissingen in die virtuele wereld? Welke risico’s nemen mensen en in welke mate is dat anders op internet dan in de gewone wereld? Vooral omdat bepaalde groepen gebruikers actiever zijn op internet dan andere biedt internetonder

zoek een uniek ‘window’ op uniek seksueel gedrag.

Een andere kans is het onderzoeken van seksuologische hulp die via het internet verstrekt wordt. Er is altijd al een serieuze vraag naar anonieme vormen van hulp geweest, zoals die bijvoorbeeld decennialang door de Rutgersstichting werd geboden. Internet maakt het mogelijk om anoniem hulp van een seksuoloog te zoeken. Ook klinisch werkende seksuologen in Nederland en Vlaanderen hebben het internet als wervingsgebied ontdekt. Er zijn diverse websites die seksuologische hulp via internet bieden. Dat kan door het eerste contact via email te leggen en vervolgens verder te gaan met face-to-face gesprekken, maar ook in de vorm van volledig of gedeeltelijk internet-based contact. Je kunt emailen met een seksuoloog (niet waterdicht wat betreft de privacy) of internetcontact hebben via een beveiligde verbinding. Je kunt het laten bij tekstueel contact of er een webcam bij gebruiken. Veel diagnostiek en uitkomstmetingen kunnen eveneens via het web verlopen. We zullen de komende jaren waarschijnlijk nog veel zien van de verwezenlijkingen, de mogelijkheden en de beperkingen van de internet-seksuoloog.